

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สรุปผล ได้ดังนี้

1. พฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3
 - 1.1 พฤติกรรมด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการครองตน ด้านการครองคน และด้านการครองงาน
 - 1.2 พฤติกรรมด้านการครองตน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 19. มีความจงรักภักดีและเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 4.72$) ข้อ 20. รักษาและส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ($\bar{X} = 4.64$) และข้อ 14. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.59$) อยู่ในระดับมาก 17 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 13. เชื้อฟังและให้ความเคารพ

ต่อผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 4.50$) ข้อ 1. มีความขยัน หมั่นเพียรในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.49$) และ 4. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.48$)

1.3 พฤติกรรมด้านการครองคน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ข้อ 35. ยินดียกย่องให้เกียรติผู้กระทำความดีให้แก่หมู่คณะ ($\bar{X} = 4.52$) อยู่ในระดับมาก 19 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 24. มีน้ำใจช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.48$) ข้อ 22. มีทำที่ที่สุภาพและประนีประนอมในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.43$) และ ข้อ 39. มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองเสมอ ($\bar{X} = 4.42$)

1.4 พฤติกรรมด้านการครองงาน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ข้อ 60. ตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติงานโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมและประชาชน ($\bar{X} = 4.46$) ข้อ 48. ปฏิบัติงาน โดยยึดกฎ ระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเข้มงวดและเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.45$) และ ข้อ 58. มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 4.45$)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรม ด้านการครองคน การครองคน และการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ผู้บริหาร ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม ด้านการครองคน และการครองคนการครองงาน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมมากกว่าประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

3.1 ด้านการครองตน พบว่า ครูควรมีความขยันหมั่นเพียร อดทนในการทำงาน มีความรัก ศรัทธา และซื่อสัตย์ต่ออาชีพครู พุดจาสุภาพ ไพเราะ เป็นมิตรกับทุกคน ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาพุทธ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข เป็นกลางทางการเมือง และเป็นแบบอย่างที่ดี

3.2 ด้านการครองคน พบว่า ครูควรมีความยุติธรรม มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อกับผู้อื่น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ และจริงใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ไม่เอาเปรียบและก้าวก่ายในหน้าที่ของผู้อื่น และไม่พูดใส่ร้ายและต่อเสียด

3.3 ด้านการครองงาน พบว่า ครูควรปฏิบัติตามหน้าที่ที่รับมอบหมายให้ดีที่สุด ทุ่มเทศึกษา หาความรู้ใหม่ๆ สม่ำเสมอ พัฒนาและปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ ควรจะมีวินัยในตนเอง มีความสามัคคี มีการวางแผน มีทักษะและความคิดสร้างสรรค์ มีความตรงต่อเวลา ยึดหลักอิทธิบาท 4 ในการทำงาน และ มีความเป็นประชาธิปไตย

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบประเด็นที่สนใจและนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ส่วนใหญ่มีความตระหนักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ทั้งในเรื่องส่วนตัว และเรื่องงานที่ได้รับมอบหมายจากทางราชการ จากงานผู้บังคับบัญชา ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญของงานที่ปฏิบัติ โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ ตลอดจนอบรมสั่งสอนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ครูยังเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียนและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวาสนา เชื้อหมอดู (2547 : 93-94) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตนด้วยคุณธรรมจริยธรรมของครูใน

โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดมหาสารคาม เขต 2 พบว่าโดยรวมครูมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทองอินทร์ เตชะแก้ว (2552 : 146 - 148) ได้ศึกษาเรื่อง ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีระดับ พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียง อันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการครองตน ด้านการครองคน และด้านการครอง งาน ทั้งนี้เพราะ ครูส่วนใหญ่เป็นพุทธศาสนิกชน ซึ่งรับเอาคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่เรียกว่า ไตรสิกขาอันได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา มาปฏิบัติเพื่อฝึกฝนพัฒนาชีวิตดำเนินไปอย่างถูกต้องและ เป็นสุข (พระพรหมคุณาภรณ์. 2552 : 45 - 50) ครูมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งนั้น พัฒนาให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549 : 115- 121) และครูได้ปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม 3 ด้าน คือ การครองตน ครองคน และครอง งาน ตามแผนพัฒนาตนเองสำหรับครู (ID Plan) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. 2549 : 5 - 9) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทองย้อม สาครสูงเนิน (2548 : 146 - 148) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นว่า พฤติกรรมบริหารด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 โดยรวมทุกด้านมีค่าระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับรายด้านจากมาก ไปหาน้อย ได้แก่ การครองคน การครองตน และการครองงาน และสอดคล้องกับผลการศึกษา ของกว้าง เสียงล้ำ (2549 : 86 - 88) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการครองตน ด้านการ ครองงาน และด้านการครองคน

3. เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการครองตน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็น อันดับแรก คือ มีความจงรักภักดีและเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะประเทศไทยมี พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมใจและเป็นมิ่งขวัญของพสกนิกรทุกหมู่เหล่า และสถาบัน พระมหากษัตริย์ยังฝังลึกในจิตวิญญาณของคนไทยมาช้านานและแน่นแฟ้น ส่วนประเด็นที่มี

ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ มีการบริจจาคทรัพย์สิน การร่วมงานกุศลต่าง ๆ ตามความเหมาะสมที่เป็นเช่นนี้ เพราะครูอาจจะมองว่า การบริจจาคทรัพย์ช่วยเหลือผู้อื่น ยังเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยจําบากนัก ทั้งนี้อาจจะไม่เห็นความสำคัญของการให้ทาน ซึ่งธรรมชาติมนุษย์มักจะมองเรื่องของตนเองก่อนเรื่องของคนอื่น จึงทำให้ความคิดเห็นประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ด้านการครองคน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ยินดี ยกย่อง ให้เกียรติผู้กระทำความดีให้แก่หมู่คณะ เพราะ ครูเห็นว่า การยกย่อง ให้เกียรติ ผู้กระทำความดี ซึ่งทำให้คนส่วนใหญ่มองเห็นคุณค่าดีงามของผู้ถูกยกย่อง การให้เกียรติยกย่องถือว่าเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งคุณธรรมนี้ควรสำหรับผู้ครองคนให้ได้เนืองน่านและใจคน อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ครูประกอบคุณงามความดีมากขึ้นยกย่อง ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ มีการบริจจาคทรัพย์สิน สิ่งของต่อส่วนรวม ที่เป็นเช่นนี้ ครูยังไม่เห็นความสำคัญและคุณค่าในการบริจจาคให้ทาน นอกจากนี้ ครูยังรายได้น้อยไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้ จึงทำให้ความคิดเห็นประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ด้านการครองงาน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติงานโดยมุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมและประชาชน ที่เป็นเช่นนี้ เพราะครูทุกคนมีจรรยาบรรณของความเป็นครูในการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ มีความรู้ความสามารถในเรื่องเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต และให้คำแนะนำแก่ผู้อื่น ได้ที่เป็นเช่นนี้ ครูบางคนยังขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งมองว่าเป็นเรื่อง ยุ่งยาก ลำบากในการที่จะศึกษาค้นคว้า จึงทำให้ความคิดเห็นประเด็นนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสังข์ทอง อนันต์ (2546 : 95 – 96) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของข้าราชการครู โรงเรียนชุมพลวิทยาสรรค์ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครูมีความตั้งใจในการทำงาน เอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองมีการทุ่มเทเวลาในการทำงาน และเข้าสอนตรงเวลามากขึ้น ครูไปราชการมีการนำวิธีการแบบใหม่ ๆ มาทดลองใช้ในห้องเรียน มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนั้นยังพบว่า ครูมีการแต่งกายที่เป็นระเบียบถูกต้อง สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนได้

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ผู้บริหาร ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม ด้านการครองตน และการครองคนการครองงาน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมมากกว่าประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของความเป็นครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พงศ์พัฒนา สารรัตน์ (2547 : 112-113) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงาน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ครู อาจารย์ โรงเรียนบ้านโคกเทียม อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ด้านการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม ครู อาจารย์ ประพฤติตนเป็นที่เคารพยกย่อง เป็นที่นับถือแก่ผู้ร่วมงาน มีการใช้หลักธรรมะในการดำเนินชีวิตประจำวันและในหน้าที่การงาน ตั้งแต่การครองตน ครองคน และการครองงาน ทำให้เกิดความอบอุ่นแก่ผู้ร่วมงาน ด้านวินัย ครู อาจารย์ มีความกระตือรือร้นปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เป็นคนตรงต่อเวลา รักษาชื่อเสียงของตนเอง และของโรงเรียน มีความเอาใจใส่ในหน้าที่และรับบทบาทของตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่และต่อตนเอง เป็นการช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างดี และด้านความรับผิดชอบต่อครู อาจารย์ สามารถพัฒนาตนเองดีขึ้นอย่างเห็น ได้ชัดเจนมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลา มีความมุ่งมั่นในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรม ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ด้านการครองตน พบว่า ครูควรมีความขยันหมั่นเพียร อดทนในการทำงาน มีความรัก ศรัทธา และซื่อสัตย์ต่ออาชีพครู พุดจาสุภาพ ไพเราะ เป็นมิตรกับทุกคน ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาพุทธ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต ไม่ยุ่งเกี่ยวอบายมุข เป็นกลางทางการเมือง และเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการครองคน พบว่า ครูควรมีความยุติธรรม มีความเสียสละ เอื้อเฟื้อกับผู้อื่น ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ และจริงใจ มีคุณธรรม จริยธรรมไม่เอาเปรียบและก้าวก่ายในหน้าที่ของผู้อื่น และไม่พูดใส่ร้ายและส่อเสียด และด้านการครองงาน พบว่า ครูควรปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ สม่ำเสมอ พัฒนาและปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ ควรจะมีวินัยในตนเอง มีความสามัคคี มีการวางแผน มีทักษะและความคิดสร้างสรรค์ มีความตรงต่อเวลา ยึดหลักอิทธิ

บาท 4 ในการทำงาน และมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองย้อม
 สาครสูงเนิน (2548 : 146 - 148) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรม
 จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
 เขต 1 พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมในการครองตน คือ ประพฤติตน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
 ที่ดีแก่ผู้ร่วมงานและประชาชนโดยทั่วไป ปฏิบัติตนด้วยความยุติธรรมวางตนเป็นกลางไม่ลำเอียง
 และมีความซื่อสัตย์สุจริตด้านคุณธรรมจริยธรรมในการครองคน คือ ให้คำยกย่องชมเชยแก่
 ผู้ร่วมงาน เมื่อทำงานบรรลุผลสำเร็จ มีน้ำใจเอื้อมเพื่อเพื่อน ชี้อัตถ์ยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ
 และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และด้านคุณธรรมจริยธรรมในการครองงาน คือ มอบหมาย
 งานให้ตรงกับความสามารถ ความรู้ความสามารถ ใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ
 และพิจารณาความสำเร็จโดยยึดหลักความเป็นธรรมยุติธรรม และผลการศึกษาของทองอินทร์ เต
 ชะแก้ว (2552 : 146 - 148) ได้ศึกษาเรื่อง ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากร
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าพฤติกรรม
 ด้านการครองตน ควรมีการจัดโครงการฝึกอบรมธรรมะสำหรับบุคลากร ควรมีการจัดโครงการ
 อบรมการดำรงชีวิตแบบพอเพียงสำหรับครอบครัวบุคลากรในสถานศึกษา และควรมีการศึกษา
 ศึกษาร่วมกันของบุคลากร พฤติกรรมด้านการครองคน ควรมีการจัดโครงการฝึกทักษะการมี
 มนุษยสัมพันธ์ ควรมีการฝึกอบรมทักษะการเป็นผู้นำ และควรมีการให้ขวัญกำลังใจแก่เพื่อน
 ร่วมงาน พฤติกรรมด้านการครองงาน ควรมีการอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน
 แก่บุคลากร ควรมีการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการส่งเสริม
 ความก้าวหน้าในการทำงานแก่บุคลากร

3. ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม ด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของ
 ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม
 เขต 3

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ด้านการครองตน ครูควรมีความขยันหมั่นเพียร อดทนในการทำงาน โดยใช้
 ความสามารถของตนเองให้เต็มที่ก่อนที่ขอร่วมมือจากผู้อื่น ควรมีความประหยัด อดออม และ
 ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

1.2 ด้านการครองคน ครูควรมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง ไม่เลือกปฏิบัติ

มีความเสถียร อุทิศเวลาให้กับประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ควรมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ หรือบริจาคทรัพย์สิน สิ่งของต่อส่วนรวมตามความเหมาะสม

1.3 ด้านการครองงาน ครูควรปฏิบัติหน้าที่ที่รับมอบหมาย และนำข้อสรุปจากการ ประเมินผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ หรือนำความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานและสามารถแนะนำผู้อื่นได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมด้านการครองตน การครองคนและการครองงานของ ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการครองตน การครองคนและการ ครองงานของบุคลากรในประเด็นอื่น เช่น เพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมด้านการครองตน การครองคนและการ ครองงานของบุคลากรในโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY